

АГОП МЕЛКОНЯН
ЧОВЕКЪТ С ДВЕ ЛИЦА

chitanka.info

Ако попаднете в Москва и пожелаете да се срещнете с автора на тази книга, не търсете в никакви указатели и справочници името на Кир Буличов — такъв човек просто няма. На „Большой тишинский“ живее един симпатичен млад мъж, който претендира да е измислил страната Гусярия и нечудните чудеса в нея. И ако решите да го посетите, на табелката пред апартамента му ще прочетете: „Игор Всеволодович Можейко“.

Игор Всеволодович и Кир Буличов наистина имат доста общо помежду си. В същност приличат си дори поразително, просто Можейко е роден много по-рано.

Но нека разкажем всичко по реда му.

Игор Можейко е роден в 1934 година. Завършва Института за чужди езици и през 1957 година е изпратен като преводач в далечната и екзотична Бирма. Когато търсел квартира в Рангун, направило му впечатление, че един апартамент се предлага много по-евтино. Обяснили му, че там живее много шумен и коварен нат (дух, призрак). Можейко не се поколебал да я наеме. И вероятно точно този нат покъсно прави хитрата шега... Нека не бързаеме.

Повече от две години Можейко живее и работи в Бирма, изучава уникалната култура на тази древна страна, а когато се завръща в родината си, постъпва в Института по източни култури. В 1965 година той защитава дисертация „Паганската държава“ — за историята и културата на средновековна Бирма. Като учен-изтоковед Игор Всеволодович изключително много пътува — бил е в Гана, Индия, Ирак, Египет и много други страни. Ту е сред някое африканско племе на тропика, ту на конференция по въпросите на будизма в Улан-Уде, обхожда Памир, крачи по арктическите ледове, пие кафе на вашингтонското летище, разглежда красотите на Париж...

Съвсем в духа на академизма Можейко пише трудове за древните източни езици, монография за будистките общини, за Втората световна война в Югоизточна Азия, няколко десетки научни статии в най-реномираните съветски и чуждестранни списания по проблемите на източните култури. Едновременно с това този неуморим, пътешественик е и блестящ журналист — написва книгата „Това е Гана“, разказва за своя живот в Бирма в „Пет хиляди храма на брега на Иравади“ и в „Не само памет“. Той е един от най-активните сътрудници на географското списание „Вокруг света“ и с бележник и

фотоапарат разказва на милионите си читатели за безкрайните скитания по нашата планета.

Учен, пътешественик, журналист — какво повече би могъл да желае от себе си Можейко? Но въпреки това лукавият бирмански нат не му дава покой, сякаш невидимо го води напред, към нещо ново и непознато. В един съдбовен ден Игор Всеволодович вижда на корицата на списание „Искатель“ нарисуван динозавър в кутия. Древният източен призрак сам му донася пишещата машина, поставя я пред него и Можейко не издържа на изкушението — написва първия си фантастичен разказ „Когато динозаврите измряха“. Той е публикуван в брой 1 от 1971 година на „Искатель“, а над него стои името Кир Буличов.

Ще попитате: а кой е Кир Буличов? Буличов е просто отмъщението на бирманския призрак, който разделя авторитетния учен на две. Едната половина си остава учен-изтоковед, журналист и популяризатор на древната история, а другата половина става писател-фантаст. И за да е отмъщението по източно лукаво, втората половина получава и ново име — Кир Буличов.

Но откъде идва това странно име? Още повече че зад „Кир“ често се появява и точка, което според мнозина е просто неграмотно съкращение на името Кирил (самият Буличов понякога шеговито поддържа тази версия). Не, читателю, истината е много по-необикновена. Кир е просто мъжкият вариант на името на жената на Можейко, която се казва Кира, а Буличов е моминската фамилия на неговата майка. Това е всичко.

Не е чудно, че един 37-годишен учен с много трудове и книги започва да пише фантастика — та нали до този момент той е живял с древната история, култура и религия на Изтока, които за нашия съвременник звучат като пъстра и омагьосваща приказка. Онзи, който е съзрявал прелестните пагоди, който е размишлявал върху философията на Буда и е крачил по свещените места на героите от „Хиляда и една нощ“, не може да не пише модерни приказки. Чудното е друго — че въпросният учен се хвърля в калейдоскопичния свят на фантастиката със същата онази неуморима страст и поразително трудолюбие, които дотогава го принуждаваха да скита по всички кътчета на планетата. Защото двуединството Можейко-Буличов, изглежда, изобщо не познава състоянието на покой. Изглежда,

Можейко-Буличов изобщо не почива, не спи, не пилее нито минута напразно.

А как иначе да си обясним, че за десетина години той написва толкова, колкото други писатели мечтаят да напишат за цял живот? При това произведения, които веднага го поставиха в челните редици на социалистическата фантастика, които са преведени и се превеждат на много езици.

Буличов има разкази във всички периодични издания, които печатат фантастика. Написал е книгите „Чудеса в Гуслария“ (1972) и „Хора като хора“ (1975), романа „Последната война“, повестите „Закон за дракона“, „Задграничната принцеса“, „Нужна е свободна планета“, „Островът на ръждивия лейтенант“, „Умението да се хвърля топка“, „Похищението на чародея“, „Чужда памет“, „Земетресение в Лигон“, детските романи „Момиченцето от Земята“ и „Сто години напред“, а сигурно и още толкова.

И обърнете внимание — без да прекъсва своята научна дейност! Защото негови научни статии продължават да излизат във „Вопросы истории“ и в другите издания на Академията на науките на Съветския съюз. И без да прекъсва своята публицистично популяризаторска дейност! Защото по същото време издаде няколко такива книги, една от които с история на морското пиратство в Индийския океан. И без да прекъсне своите безкрайни пътувания по света!

Но Можейко-Буличов има още едно лице, този път безименно — лицето на хобиста. Започва с колекционирането на икони, но изоставя това занимание, когато става снобска мода. След това е нумизмат, събирач на ордени, на еполети, на военни шапки и всякакви кавалерийски и пехотински снаряжения. Домът му е цял музей. При това не само ги събира, но и пише научни изследвания върху своите колекции, при това за академичната периодика.

Според специалистите Буличов има най-добрата колекция в света от предмети от Бухарския емират. И още една колекция: от кивери, каски и шлемове, оръжия и други предмети от времето на войната на Наполеон с Русия. И още една: от портрети от руски художници от XVIII и XIX век. Той е член на американския съюз на нумизматите и единственият чужденец, членуващ в канадското „Дружество на брадатите нумизмати“.

И освен това — книги! Какви ли не, откога ли не, по какво ли не. На безкрайни етажерки в три редици, под масата, под леглото, под дивана. Самият Буличов признава: „Случва се да търся някоя книга с часове, а на края отивам в библиотеката.“

Такъв е Можейко-Буличов. Човек на действието, човек на движението, безкрайно влюбен във всичко, което може да даде малко информация за мозъка.

И в добавка — първокласен творец, великолепен разказвач на съвременни приказки, на весело-тъжни истории, които покоряват със своята простота, непретенциозност и изящество.

Сигурно е трудно да носиш такъв дух в себе си. Но така се пада на всеки, който не слуша добрите съвети и наема квартира, населена с лукави източни призраци.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.